

[Tholstrup.]

i en spekulation, som han ikke kan overse, og som han måske derfor er imod — men han er måske i minoritet med sin opfattelse. En sådan udstykning vil være let at udføre, og ingen vil så længere kunne bebrejde organisationerne eller staten det, når de laver dårlige handler, hvis landmændene selv frivilligt er gået med som deltagere.

Den misère, vi nu er kommet ind i, viser, hvor farligt centraliseret salg og køb er, og viser, hvor nødvendigt det er, at udenrigshandelen igen kommer til at foregå ad alle tænkelige kanaler, store og små mellem hinanden. For at opnå dette må man stille producenterne frit. Hver gang en eksportør eller en organisation mener, det er fordelagtigt at lave en aftale på længere sigt, må han eller organisationen sikre sig leverancerne gennem den enkelte leverandør og ikke ved et diktat. Man må indføre samme princip, som når man i en handelsaftale indgår på at sælge f. eks. 20 fiskerkuttere: at man tegner kontrakter med de enkelte værfter om, at et skal levere 2, og et skal levere 3, og et tredje skal måske levere 6 sådanne fiskerkuttere. Først når man har tilsagn fra værfterne om alle leverancer, kan man slutte endelig aftale.

Jeg henstiller derfor til den høje regering, at man straks kræver § 4 — revisionsklausulen i handelsoverenskomsten — taget op til drøftelse, og jeg anbefaler regeringen at forlange de før 18. september gældende priser som udgangspunkt for kravet om højere priser og at forlange, at priserne fra før devalueringen opretholdes fra i dag, indtil resultatet af forhandlingerne foreligger. Målet må være, som jeg sagde før, at genskabe det prisforhold, som herskede landene imellem, da overenskomsten blev indgået.

Jeg vil slutte med at beklage regeringens manglende evne til at forstå problemstillingen i denne sag, og det tempo, regeringen her har arbejdet med i denne for landbruget og for hele landet så vigtige sag, hvor det hele endda er så ganske oplagt. At der endnu ikke er gjort et alvorligt forsøg på at få ligevægtsforholdet bragt i orden, viser tilfulde, hvor berettiget vor skepsis og vor kritik af den centraliserede handel er, og hvor nødvendigt det er at komme tilbage til den tid, da andelselskaberne og private

eksportører kappedes om at skaffe leverandørerne de bedste priser hjem.

Statsministeren (Hans Hedtoft): Den af det ærede medlem hr. Anker Lau stillede forespørgsel vil blive besvaret af handelsministeren, men i anledning af den sidst motiverede forespørgsel skal jeg tillade mig at udtale følgende:

Som det vil være bekendt, fandt der i dagene fra den 11. til den 21. oktober d. å. handelsforhandlinger sted med en engelsk delegation her i København, under hvilke forhandlinger der opnåedes enighed om at forlænge den gældende handelsaftale med tre måneder. Samtidig besluttedes det at genoptage forhandlingerne omkring nyt-år.

Når man fra dansk side gik ind for en udsættelse af forhandlingerne, skyldtes det i første række, at man havde den opfattelse, at kun en del af devalueringens virkninger på det daværende tidspunkt havde vist sig, og at man derfor ikke havde tilstrækkeligt grundlag at føre forhandlingerne på for hele det kommende år.

At dette standpunkt var rigtigt, synes ikke mindst den ved slutningen af oktober måned, altså kort tid efter forhandlingernes afslutning, gennemførte forhøjelse af de engelske priser for visse kvaliteter kul at have bekræftet. I betragtning af, at der her er tale om varer, i hvilke der ikke indgår råmaterialer, der må indkøbes fra dollarområdet, og hvis prisfastsættelse den britiske regering må have en vis indsigt i, fandt regeringen udviklingen så betænkelig, at man i en note overfor den britiske regering gjorde indsigelse mod den stedfundne prisforhøjelse. I noten, hvori man henviste til, at man fra dansk side på grundlag af udtalelser, der var fremsat under handelsforhandlingerne, havde nærret begrundet håb om, at man ikke fra engelsk side agtede at forhøje kulprisen, fremholdt vi navnlig betydningen af, at man ved gensidig tilbageholdenhed med hensyn til prisforhøjelse for eksportvarer undgik, at de ved devalueringen indvundne fordele blev sat over styr.

Et foreløbigt svar på denne henvendelse er nu indløbet, og der synes at være udsigt til, at man fra britisk side vil foretage en regulering af de stedfundne prisforhøjelser.